

17. Гайдук С.В., Кононов В.В., Куренкова В.В. Получение прогнозирующих математических моделей для расчета термодинамических параметров литейных жаропрочных никелевых сплавов// СЭМ.-2015. - № 5. – С. 31-37.

18. О паспортизации экспериментальных материалов для банка данных «Металлургия» / Д. Н. Тогобицкая, Г. И. Жмойдин, Э. В. Приходько [и др.] // Известия вузов. Черная металлургия. – 1988. - № 8. – С. 136-139.

АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ НА МУНІЦИПАЛЬНОМУ РІВНІ (НА ПРИКЛАДІ М.ВІННИЦЯ)

Дудар Ігор Никифорович,
*д.т.н., проф., завідувач кафедри містобудування та архітектури
Вінницького національного технічного університету
м.Вінниця*

Яворовська Ольга Василівна,
*аспірант кафедри містобудування та архітектури
Вінницького національного технічного університету
м.Вінниця*

АНАЛИЗ ЗАКОНОДАТЕЛЬНОЙ БАЗЫ В СФЕРЕ УПРАВЛЕНИЯ БЫТОВЫХ ОТХОДОВ НА МУНИЦИПАЛЬНОМ УРОВНЕ (НА ПРИМЕРЕ ВИННИЦА)

Дударь Игорь Никифорович,
*д.т.н. , проф., заведующий кафедрой градостроительства и архитектуры
Винницкого национального технического университета
г.Винница*

Яворовская Ольга Васильевна,
*аспирант кафедры градостроительства и архитектуры
Винницкого национального технического университета
г.Винница*

Анотація: у статті висвітлено законодавча база і стан нормативно – правового забезпечення системи поводження з ТПВ на муніципальному рівні. Подано загальний аналіз проектів законів України, що покликані удосконалити та розширити законодавство України у сфері поводження з муніципальними відходами.

Ключові слова: нормативно – правова база, система поводження з ТПВ, утилізація, сортування.

Аннотация: в статье освещается законодательная база и состояние нормативно правового обеспечения системы обращения с ТБО на муниципальном уровне.

Представлен общий анализ проектов законов Украины, которые призваны усовершенствовать и расширить законодательство Украины в сфере обращения с муниципальными отходами .

Ключевые слова: нормативно – правовая база, система обращения с ТБО, утилизация, сортировка .

Актуальність постановленої проблеми Правове регулювання в галузі поводження з відходами покликане запобігати шкідливому впливові на здоров'я людини і навколишнє природне середовище, забезпечити раціональне використання природних і матеріальних ресурсів. На сьогоднішній момент існують ряд колізій між національним і

регіональним актами, що зумовлює неефективну роботу системи поводження з ТПВ у містах.

Постановка завдання. Метою статті є загальний аналіз законодавчої бази і нормативів – но-правового забезпечення у сфері поводження з ТПВ.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до закону України [1] організація збору, вивезення, утилізації та переробки побутових і промислових відходів належить до повноважень місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

На території м. Вінниця функція з організації збору та вивезення побутових відходів покладена на Департамент міського господарства міської ради та Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради м. Вінниці[3,4].

Адміністрація міста для виконання покладеної функції приймає власні нормативні акти, що регулюють питання поводження з побутовими відходами на території м Вінниця.

Аналіз існуючих актів у даній сфері дозволяє розділити прийняті нормативно-правові акти на 2 групи[2,6]:

1. Акти, що регулюють порядок поводження з відходами: питання збору, тимчасового зберігання та використання відходів, транспортування відходів, розміщення відходів на приймальних пунктах вторсировини, розміщення відходів, обліку поводження з відходами, контролю за поводженням з відходами.

2. Акти, що встановлюють тарифи і нормативи: норми накопичення сміття та побутових відходів, тарифи на вивезення, розміщення побутових відходів, що надаються спеціальними муніципальними підприємствами.

Основними нормативно-правовими актами, що регламентують порядок поводження з відходами у м. Вінниця є:

- Рішення Вінницької міської ради від 26.12.2012 року № 1092 про затвердження «Програми поводження з побутовими відходами у м.Вінниця на період 2013 - 2020 рр.».

- Рішення Вінницької міської ради від 30.03.2011р. № 704 про затвердження «Схеми санітарної очистки м.Вінниці» [3].

Рішення міської ради регламентує загальні вимоги до організації місць для збору побутових відходів, вимоги до збирання, розташування контейнерів різного об'єму, дезінфекції контейнерів, транспортування, встановлює правила поводження з відходами, що забезпечують безпеку для здоров'я людини і навколишнього середовища.

Відповідно до вищевказаних нормативних актів збір, тимчасове зберігання відходів здійснюється на спеціально відведених місцях, визначених «Схемою санітарної очистки міст».

На території міста забороняється:

- Викид сміття в невстановлених місця, а також його заковування;
- Спалювання всіх видів відходів на території домоволодіння, в сміттєзбірниках (контейнерних майданчиках, бункерах, накопичувачах та ін.).

Транспортування відходів виробництва і споживання повинна здійснюватися тільки спеціально обладнаними або пристосованими транспортними засобами, що виключають можливість втрат, розкидання інш.

Рішення Вінницької міської ради від 26.12.2012 року № 1092 про затвердження «Програми поводження з побутовими відходами у м.Вінниця на період 2013 - 2020 рр.» також передбачає роздільний збір відходів. Споживачі на місцях відсортовують ТПВ на дві фракції: суху(скло, папір, пластик, метал) та вологу(харчові відходи та забруднена упаковка). Але в той же час в місті не вирішено питання по роздільному збору з подальшою передачею на переробку акумуляторів, автошин, ламп і інш небезпечних відходів. Порядком визначаються види відходів, що підлягають роздільному збору, але не передбачені вимоги до якості вторсировини, ступеня його чистоти, вмісту механічних

домішок. У порядку також не передбачений окремо роздільний збір відходів, які легко переробляються – скла і металу.

Найбільш гостро з погляду організації стоїть питання з порядком збирання відпрацьованих ртутновмісних ламп на території м. Вінниця». Оскільки на даний момент лише на промислових підприємствах зберігається більше півтисячі люмінесцентних ламп. Даний порядок має передбачати вимоги до збирання ртутновмісних ламп у юридичних осіб і у населення, встановлювати вимоги до організації місць накопичення відходів, правила зберігання, перелік необхідної документації для збору та накопичення ламп. Збір ламп у населення повинен забезпечуватися юридичними особами, що здійснюють управління багатоквартирними будинками. Однак, на практиці організація збору у населення вкрай складна. Це пов'язано насамперед з питанням про фінансування. Не регламентується, хто повинен оплачувати утилізацію відпрацьованих ламп спеціалізованим підприємствам.

Організація роздільного збору - це складний процес, що передбачає активну участь населення. Неодмінною умовою реалізації якого є простота і зручність. Важливою складовою частиною роздільного збору повинні стати пункти прийому відходів. Єдиною можливістю здати відходи для природокористувачів є укладення договору з ліцензованою організацією-переробником. Але часто такі підприємства відмовляються приїжджати за невеликими обсягами відходів. Тому населення позбавлене можливості використання їх послуг.

В даний час в м. Вінниця не передбачений існуючими нормативними актами і не здійснюється роздільний збір інших видів небезпечних відходів[4]: прострочені лікарські препарати, лаки, фарби, побутова хімія, батарейки, які утворюються в невеликій кількості, однак через їх небезпечні властивості представляють значну екологічну загрозу. Виняток становлять тільки ртутні лампи.

Таким чином, організація роздільного збору вторсировини і небезпечних відходів потребує подальшого опрацювання і регламентування відповідними правовими документами для забезпечення процесу контролю за виконанням вимог про роздільний збір на території м. Вінниця.

Згідно Програми поводження з побутовими відходами міста Вінниці заборонено розміщення будівельних відходів в контейнерах і на контейнерних майданчиках, призначених для збору ТПВ. Будівельні та великогабаритні відходи понад встановлену норму (0,16 м³ / рік на 1 особу) повинні вивозитися на міський полігон ТПВ за рахунок власних коштів громадян самостійно, або силами транспортних компаній, що надають даний вид послуг на договірній основі. Тим не менш, дану вимогу складно контролювати на практиці, і наднормативне розміщення габаритних відходів призводить до захащення контейнерних майданчиків і порушенню вимог щодо їх утримання.

Висновки. На основі вищевикладеного можна зробити висновок про необхідність розвитку і вдосконалення нормативно-правових інструментів на муніципальному рівні у сфері управління побутовими відходами, а саме:

1. Більш детальна розробка та затвердження порядку поводження з різними фракціями відходів виробництва та споживання на території м. Вінниця.

2. Розробка типових правил поводження з різними категоріями муніципальних відходів, у тому числі з ТПВ, будівельними відходами, небезпечними відходами, автотранспортними, біологічними відходами.

3. Розробка нормативних актів, що забезпечують здійснення і стимулювання роздільного збору вторинних матеріальних ресурсів, як населенням, так і природокористувачами.

Література

1. Закон України “Про відходи” від 5 березня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1998. - № 36-37. - С. 242-256.

2. Збірник нормативно-методичних документів у сфері поводження з відходами. -

Харків: НДП «Енергосталь», 1999. - 162 с.

3. Дудар І.Н. Втопимося в морі сміття? / І.Н. Дудар // Вінницькі відомості. – 2006, №12 – С.5.

4. Дудар І.Н. Втопимося в морі сміття? / І.Н. Дудар // Вінницькі відомості. – 2006, №13– С.3.

5. Дудар І.Н. Проблеми збирання та переробки сміття в містах / І.Н. Дудар, О.М. Смоляк // Містобудування та територіальне планування. – 2006. – № 24. –С.35-39.

6. Виговська Г. П. Проблеми імплементації європейського законодавства у сфері поводження з відходами / Г. П. Виговська, В. С. Міщенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.waste.com.ua.

7. Яворовська О.В. Удосконалення процесу безпечного збирання та транспортування ТПВ [Електронний ресурс] / І.Н.Дудар, О.В. Яворовська // Інноваційні технології в будівництві: Міжнар. наук.-техн. конф., 18 листопада – 20 листопада 2014 р.: тези доповідей. Режим доступу: <http://conf.vntu.edu.ua/itb/2014/txt/yavorska.pdf>.